

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาในระหว่างที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

(Coronavirus Disease : COVID-19)

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่ปรากฏสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก การติดต่อสื่อสารระหว่างกันไม่อาจดำเนินการได้ตามปกติเหมือนที่ผ่านมา ศาลยุติธรรมจึงจำเป็นต้องปรับระบบการทำงานในวิธีใหม่ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้มาติดต่อราชการเป็นสำคัญโดยการนำวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์มาปรับใช้กับกระบวนการพิจารณาต่าง ๆ ในคดีอาญาให้สามารถดำเนินการต่อไปได้เพื่อมิให้เกิดความล่าช้า อันอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนและความปลอดภัยของสังคม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานศาลฎีกา จึงวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาในระหว่างที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease : COVID-19) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาในศาลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำหรือสถานที่กักขังในระหว่างที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease : COVID-19) พ.ศ. ๒๕๖๓

(๒) ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาในศาลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำหรือสถานที่กักขังในระหว่างที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease : COVID-19) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ให้ใช้เฉพาะในช่วงที่ยังมีวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และการดำเนินการต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยในขณะถูกคุมขังจะต้องกระทำโดยเปิดเผย ให้ผู้ที่ถูกคุมขังเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริงและมีโอกาสในการโต้แย้งคัดค้านได้อย่างเต็มที่

ข้อ ๕ การนั่งพิจารณาและการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คู่ความฟัง ศาลอาจดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และในกรณีที่มีการถ่ายทอดภาพและเสียงของคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมายังศาลในลักษณะการประชุมทางจอภาพหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันอื่น ให้ถือว่าเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้น

ข้อ ๖ การดำเนินการตามข้อ ๕ให้นำข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

การติดต่อระหว่างศาลกับพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ทนายความ คู่ความในคดี และเจ้าพนักงานเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่สถานที่กักขัง อาจกระทำโดยทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด

ข้อ ๗ การสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในการออกหมายจับผู้ต้องหา ศาลพึงพิจารณาดำเนินการให้มีการสอบถามโดยถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗/๑ และข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในการออกหมายจับผู้ต้องหาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖ และพึงอนุโลมใช้กับการยื่นคำร้องขอหมายจับและการสอบถามผู้ต้องหาตั้งแต่ครั้งแรกด้วย

ข้อ ๘ ในคดีที่จำเลยถูกคุมขัง การดำเนินการเกี่ยวกับการตั้งทนายความ การอ่าน และอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง การสอบคำให้การ การตรวจพยานหลักฐาน หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างอื่นที่ไม่อยู่ในบังคับของวรรคสอง หากจำเลยไม่คัดค้าน ให้ดำเนินการโดยวิธีถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพได้

การสืบพยานในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องหรือกรณีอื่น ถ้าจำเลยให้ความยินยอม และในกรณีที่จำเลยมีทนายความ ทนายความนั้นสามารถทำหน้าที่ว่าความให้แก่จำเลยได้ ศาลจะดำเนินการโดยวิธีถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพได้ หากเห็นว่าการดำเนินการเช่นนั้น จะไม่เป็นที่เสียหายหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่จำเลย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้มีการบันทึกภาพและเสียงไว้

ข้อ ๙ ในคดีที่จำเลยถูกคุมขัง เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าในการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ถ้าจำเลยยินยอมและศาลเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ศาลจะอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟังโดยวิธีถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพไปยังสถานที่คุมขังก็ได้ ทั้งนี้ ให้มีการบันทึกภาพและเสียงไว้และดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเร็ว

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่สถานที่คุมขังแห่งใดมีมาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายผู้ต้องขังเพื่อจำกัดวงของการแพร่ระบาดของโรค ทำให้ไม่สามารถดำเนินการในลักษณะการประชุมทางจอภาพตามข้อ ๗ ข้อ ๘ หรือข้อ ๙ ได้ ก็ให้ดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันอื่นที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด

ข้อ ๑๑ ในคดีที่จำเลยไม่ถูกคุมขัง การตรวจพยานหลักฐาน ศาลจะดำเนินการโดยวิธีถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันอื่นที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดก็ได้ หากเห็นว่ามีความเหมาะสมและคู่ความสามารถตรวจสอบและแถลงถึงแนวทางการเสนอพยานหลักฐานต่อศาลได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๒ การไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ ถ้าศาลเห็นว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการโดยวิธีถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันอื่นที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด ให้แจ้งให้โจทก์ทราบและบอกกล่าวไปยังจำเลย พร้อมกับการแจ้งวันนัดไต่สวน หากจำเลยประสงค์จะใช้สิทธิตามกฎหมายในชั้นนี้ ก็ให้ดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันดังกล่าว

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีของโจทก์และจำเลยด้วย

ข้อ ๑๓ เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศาลอาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของแต่ละศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๑๔ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมอำนวยความสะดวกและกำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

เมทินี ชโลธร

ประธานศาลฎีกา